Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Sermo de conceptione beate virginis

urn:nbn:de:bsz:31-300764

Visual Library

omnib9 celo. prout habeť ſcđi Paralipo. xxvi. Edocetur ibidē pleniſſime ipſe ſpiritus de vinee ſue cultura. quid inſerendū. quid ve reſcindendū eſt. et quid mercedis recipiendū. ¶ Introduciť interim in cellam charitatis vinariā ꝛ vino deuotionis potatur quo inebriatus iam ſe nō capit in ſe. Uiuit nanqꝫ vbi totus amor ſuus eſt. Ubi aūt amor/ ibi ꝛ cor. vbi vero cor/ ibi vitam eſſe neceſſe eſt. Nō ille tertiū in celū raptus innuens. Noſtra inquit cōuerſatō in celis eſt. Hoc de viris ſapientie deditis maxime dictū crediderim. ¶ Interea apō ipm ſpiritū omnis mortaliū ſubit obliuio nō terrenoꝝ cura ſurrepit. Et ſi verbis rigidi illius Ipoliti apud tragedicū Senecam vtimur/ nō illū amare mentis inflammat furor. non aura populi ꝛ vulgus infidum bonis. nō peſtilens inuidia in materia nō fragilis fauor. non ille regno ſeruit. aut regno imminens vanos honores ſequitur. aut fluxas opes. ſpei metuſqꝫ liber non ſcelera populoſas inter vrbes ſita nouit. nec omnis cōſcius ſtrepitus pauet aut verba fingit mille aut querit regidures columnis. ſed rure vacuo potiť. ꝛ aperto etbere modo cui9 errat. Ethera lucem petit ꝛ teſte celo viuit. ¶ Quā diſpar ꝛ q̄ꝫ diſſilis hec vita eſt illi cui9 idem Seneca meminit tragedia patet Act. ij. Ille inquit ſupbos aditus regum/ duraſqꝫ fores expers ſomni colit. ac nullo fine beatas cōponit opes gazis inhians ꝛ congeſto pauper in auro. Illū populi fauor attonitū. fluctuqꝫ magis mobile vulgus aura tumidum voluit inani ħ clamoſi rabioſa fori iurgia vēdens improb9 iras ꝛ verba locat. Hec ille. ¶ Non poterāt duplicis vite. terrene ꝛ ſpiritualis/ aduerſi mores deſcribi proprius ſed nec fidelius dici. ¶ Id vero totum ad illud redit/ qđ de ſecūdarū vinearū cultoribus/ nuper expſſum eſt. quorū ibi ſunt mūdani ac beſtiales viri. quos in vineā ſuam mittit terrena ac diabolica ſapientia. Primi autē ſunt ſpūales homines. quos vera ſapientia que chriſtus eſt/ elegit p gratiā et miſit illos in vineā ſuā. que fuerunt verba a principio propoſita. Ubi correſpondenter ad dicta cernere licet q ipa ſapientia/ artis doctos conſpectat. auctoritatem ſūminiſtrat. qꝛ miſit illos. Hec inertes nō receptat. laboratores puros optat illos oparios. Sibi ſoli nō laborat ſed ſingulos curat in vineā ſuā. De primo miſit illos pdicare regnū dei Math. x. Ad miſſionem auctoritas referť. ad pdicationē vero ſcientia. ꝛ idē habeť Math. iij. ꝛ Luce. i. De ſcđo Ecc. ix. Quicq̄d poteſt man9 tua inceſſanter opare cōtra ignauiā. Et Ecci. xxiiij. inquit ipa ſapientia. Qui operātur in me. nō peccabunt Ecce puritatē. Ideo Hieronym9 Ama ſcientiā ſcripturarum ꝛ carnis vitia nō amabis. Pro tertio Ecc. xxxiij. ait ihs filius ſyrach. Quas qui vindemiat repleui torcular. quoniā nō mihi ſoli laboraui ſed omnib9 exquirētib9 diſciplinā. Pro trib9 ſimul in typo fortis mulier habeť puer. vlti. De fructu manuū ſuarū plantauit vineā. In plantatione notať ars ꝛ doctrina. In fructu manuū/ operatō beata. In vinea vbertas opulenta. Ut ei tribuať illud Can. vij. Ubera tua ſicut botrus vinee ꝛ guttur vinū optimū. ¶ In ħ orationis hui9 tertie finē ſtatuo. Nūc autē libet iiſdem verbis quib9 rhetoricā ſuam Areſto. finit/ collationem termīare. Itaqꝫ dixi. audiſtis. tenetis. iudicate. Dixi ſed rudiyter. Audiſtis benigniter. Tenete fideliť. Et iudicate ſalubriter. vt certā veſtram vocationē faciatis. i. Pe. i. ꝛ ſitis iugiter ſicut vitis abūdans in lateri9 domus domini. vt deniqꝫ vobis ppinet vinū eterne iocunditatis. ille qui vitis vera ē dn̄s noſter ihs xps q̄ eſt bn̄dictus in ſecula ſeculoꝝ. Amē

Sequitur ſermo

de conceptione beate virginis qui aſcribitur eidē cācellario. ſed ſuus eē nō apparet.

Tota pulcra es amica mea. et macula nō eſt in te Can. iiij. Mgri mei venerādi et pr̄es dilectiſſimi/ vt gr̄a almi ſpūſ ſācti i nos velit redūdare mariā plenā gr̄a. ſic habeo iuocare. aue virgo fons gr̄e. tota gr̄oſa. tota pulcra facie. v̄go qꝫ formoſa. ſola ſine ſcabie maclaqꝫ/ roſa. ¶ Tota pulcra es ꝛc. Mgri mei reuerēdi dū q̄ro mētaliť hui9 v̄bi gloſā repio beatā virginē apō deū hoiē creatā formoſā. Nā in ſupmo cardic. quōdā ſub imagie fuit feſtū celebratū. Cū multo ſolennio. q̄to ꝯtubernio. qđ laudat cet9 vatū. Scādūt ex ħ nebla. v̄gies ſine macla. fuit feſtū diſputatum. Concluſum eſt ꝛ terminatū. q amica regi data. tota pulcra eſt creata. nunqꝫ quoqꝫ maculata. ſic fuit ſententiatum.

¶ Ecce magiſtri mei q̄ꝫ feſtiuitas ſolēnis
q̄ꝫ grata q̄ꝫ pennis. tota pulcra Quedā lis
ſup dilecta. ſup re nunq̄ꝫ neglecta q2 ami-
ca mea. Reſpōſio q̄ꝫ gaudioſa ꝛ ſentētia q̄ꝫ
famoſa: macula nō eſt in te. ¶ Iuxta h̄ tria
noſtra cōſideratio. tractatu triplici eſt par
tita. Primus tractatus dicet feſtiuitatem
tam ſolēnem. tam gratā tam pennē. Iuxta
primū tota pulcra. Secūdus tractat⁹ do-
cet de lite ſup dilecta: ſup re nunq̄ꝫ neglecta
iuxta ſcd̄m amica mea. Tertius tractatus
dicet reſponſionē gaudioſam ad ſententiā
tam famoſam. macula nō eſt in te.

Q Uantū ad primū tractatū noſtre
conſiderationis que notat feſtiui
tatem ſolēnē ꝛc̄. Eſt magiſtri mei
deuote ſpeculandū / fuiſſe feſtū ſolenne de
quo ꝓpheta zach. vltimo loquit̄ in hec ver
ba. Percutiet domin⁹ omnes gentes q̄ nō
aſcendūt ad celebrandū feſtū tabernaculo
rum. In quo feſto. Primo tabernaculum
ſtellare dat mundo ſolennium. Scd̄o. ta-
bernaculū ſolare dat mūdo ſolaciū. Ter-
tio. tabernaculū regale dat mūdo ſpectacu
lum. Quarto. tabernaculum diuinale dat
mundo ſcrutiniū. ¶ Primo nanq̄ꝫ marie
caro in hoc feſto fuit vt ſtella formata. Ec-
ce primū tabernaculū. Scd̄o in hoc feſto
marie anima vt ſol creata Ecce ſcd̄ꝫ taber
naculū. Tertio in hoc feſto fuit maria to-
ta ſup naturā dotata Ecce tertiū taberna-
culum. Quarto in hoc feſto fuit maria to-
ta ex gratijs vallata Ecce quartū taberna-
culum. ¶ In hoc nempe feſto in ſupremo
cardine ſub imagine celebrato. viſus ē olī
rex ille de quo Hieremie. iiij. Quis non ti
mebit te o rex gentiū. tuū eſt enī decus in-
ter cunctos ſapientes gentiū ꝛ in vniuer-
ſis regnis coꝝ. nullus eſt ſimilis tibi. Hic
rex altiſſimus viſus eſt olim formare ſibi
tabernaculū ſcꝫ marie carnem / in mūdicia
ſtellari Numeri. xxiiij. Viſus eſt ſibi for-
mare tabernaculū. ſ. marie carnem. ſine lā-
guore locali puer. vlti. Viſus eſt ſibi for-
mare tabernaculū ſcꝫ marie carnem ſine le
ge carnali Aug. in ſermone. ¶ Ad hāc nē-
pe viſionē conſidero hui⁹ vie tres ſapien-
tes in ſpiritu eleuatos. ¶ Ecce primus de
lege nature Balaam filius beor in quādā
viſionē eleuatus vidit mulierē ſm̄ carnem
formari in mundicia ſtellari. Orietur in q̄t
ſtella ex Jacob et conſurget virga de iſra-
hel. ſ. maria ſm̄ carnē. patet Numeri. xxiiij

cū ibi notatis. ¶ Poſt hec de lege ſcripta
ſapientiſſim⁹ ſalomon in quādā viſionem
imaginariā eleuatus. vidit ꝓcul mulierē
fortē. Mariā ſcꝫ ſm̄ carnē formari. ſed for
titudo ꝛ decor indumentū eius. ſ. carnis ſi
ne lāguore nature puer. vlt. Poſt hec de le
ge gratie beatus Aug. in quoddam lumē
viuificū eleuatus / vidit matrē dei formari
ſm̄ carnem: ꝓrupit in hec verba Quis po
tuit in hm̄ōi anima vel carne locus eſſe vi
cioꝝ. quādo ad celi vicem cōtinentis oīa.
dn̄i templū eſt effecta: Hec ē reuera illa do
mus dei de qua ꝑ ſalomonē dicit̄. Sapiē
tia edificauit ſibi domū. excidit columnas
ſeptē. Namq̄ꝫ virginalis hui⁹ domus colum
nis fulcita eſt. q2 venerāda hec mater dn̄i.
ſeptē ſpūſſancti donis dotata fuit. quā ta-
lē vtiq̄ꝫ eterna ſapiētia edificauit vt digna
oīno eſſet ex q̄ ipe carnē aſſumeret ī ineſti-
mabile ꝓciū ſalutis hūane. Quid dign⁹
hac virgine. q̄d ſancti⁹ in hūani generis ſe
rie potuerit exoriri. Hec Aug. in ſermone.
Igit̄ nunq̄ꝫ fuit in carne marie loc⁹ vel ra-
dix vicioꝝ vt vult Aug. Quare videt̄ aliq̄
bus q̄ nūq̄ꝫ in ei⁹ carne fuit lāguor nature
vel lex mēbroꝝ. vel fomes peccati. vel dn̄i
um politicū voluptatis ad ſenſuꝫ. ſed dn̄iū
deſpoticū. ſicuti ī ſtatu prime innocētie. ca
roq̄ꝫ mūdiſſima a ꝓcipio ſui. ꝛ tabernacu
lū altiſſimi. dei filio ꝑparatū. Et hoc ē pri
mū tabernaculoꝝ q̄d hodierna feſtiuitas
ſolēniſat. Et ſic pꝫ q̄liter tabernaculū ſtel
lare dat mūdo ſolēniū. ¶ Scd̄o dico q̄ ta- ¶ M
bernaculū ſolare / dat mūdo ſolaciū. Nam
ſcd̄o ordine tēpoꝝ. ꝓfat⁹ rex ſub illa viſiōe
imaginaria viſus eſt ſibi formare aliud ta
bernaculū. ad modū inebriātis ꝯcubernij
per amorē ſcꝫ animam marie. a ſui princi-
pio vt radijs ſolaribꝰ mūdiſſimis fulgen-
tem. quā vidēs augmētata natura in lumi
ne glorie. feſto gaudioſo in creationis pri
cipio eā ꝯſidero decātare. Pulcritudo ei⁹
eſt vt ſpēs celi in viſione glorie Ecci. xliij.
Aſpect⁹ ei⁹ vt ſol ī exitu vas plenū grē Ibi
dē. Hec vas caſtroꝝ lux. ī excelſis ordiata
acie Ibidē. Vide arcū celi. benedic facto-
rē potentē curie Ibidē. Candorē hui⁹ ad
mirabit̄ ocul⁹ tumeus in glacie Ibidem.
¶ Ad q̄s cant⁹ nōnullos viatores q̄dā lu-
ce imagiaria ꝯſidero ī ſpū eleuatos. ¶ Ad
hāc forme viſionē eleuat⁹ ē ſub lege nature
ſanct⁹ vir Job cū vidit ſolem fulgere quo
ad animā marie. ꝛ lunā incedentē clare. q̄

ad eius carnem. ꝛ letatū eſt coꝛ eius in ab-
ſcondito. patet Job. xxxi. cū ſuis notatis.
Nam ille vſqꝫ ad fidem mediatoris chri-
ſti ponit̃ eleuatus. patet ſupra. xix. Ad hāc
viſionē de lege ſcripta ponūt nōnulli aliꝰ
eleuatū. ſ. intellectualiter ſanctū regem da-
uid. cū vidit ſponſuꝫ in ſole ponere taber-
naculū ſuū. ꝛ cum ſole anime. carnem viue
re Marie. ps. xiiij. cū ibi notatis. Ad hanc
viſionē de lege gratie beatus Ambro. ē aſ-
ſumptus. qui videns marie animam a ſui
principio ꝓſeruatione redemptā ait. Nec
mirū ſi dominꝰ redempturus mundū. ope
rationē ſuam inchoauit a maria vt ꝑ quā
ſalus omnibꝫ parabat̃. eidē primo fructuꝫ
ſalutis hauriret ex pignoꝛe. Quid enī no-
bilius dei matre. quid ſplendidius ea quā
ſplendoꝛ elegit. Vt de ceteris eius virtuti
bus taceā. virgo erat non ſolū coꝛpoꝛe ſed
et mente. Hec Ambro. ſup Luc. Et in li.
de ſancta virginitate. Sicut patꝫ ex viſio
ne ſancti Ambro. nō fuit a caſu eleuata ſed
preſeruata. alias nō virgo mente ſi pecca-
to coꝛrupta. Et ſic patet qualiter taberna-
N culum ſolare dat mundo ſolaciū. ¶ Ter-
tio dici ꝙ tabernaculꝫ regale dat mundo
ſpectaculū. Nam in tertio oꝛdine nature.
ſub illa viſione imaginaria. ꝑfatus rex vi-
ſus eſt foꝛmare ſibi aliud tabernaculū ad
modū regalis triclinij pro lectulo ſalomo-
nis. ſcilicet mariam ſub natura dotatam.
cum vnitus eſt ſol ſtelle. ſcilicet anima vir
ginis ſue carni. In cuius vnione quas na
tura angelica protulit laudes / ex terrenis
ſumitur argumentū. Cum Ouidius Na
ſo exiſtens in inſula ponti ad viſioneꝫ hu
ius tabernaculi aliqualiter eleuatꝰ. de hac
virgine in libꝛo tertio de vetula pꝛorupit
in hec verba. Munda quidem magni ani
mi. magniqꝫ decoꝛis. Pluris honeſtatis.
Et ecce Albumazar ſub enigmate. et in il-
lis nebulis exiſtens / ad viſionem huius ta
bernaculi aliqualiter eſt aſſumptus ipo te
ſte lib. vi. maioꝛis introductoꝛij. Et iterū
exiſtente ſibilla. virgilius maro in europa
ad viſionē huius tertij tabernaculi eſt ele-
uatus ipo teſte in Bucolica Egloga quar
ta. Vltima cumei iam venit carmis etas.
Jam redit ꝛ virgo ꝛc. Qualiter hierony-
mus in rhoma exiſtens altioꝛi lumine ele
uatus hoc tabernaculū virgineū contem-
plans dicebat. Quid nobis tantilli. quid
actione puſilli. quid in eius laudibꝫ refera

mus. cū etſi omniū noſtrū mēbꝛa verterē-
tur in linguas eā laudare ſufficeret nullus
Altioꝛ enim celo eſt de qua loqui nitimur
Abyſſo ꝓfundioꝛ. cui laudes dicere cona-
mur. Si celum inquit te vocem altioꝛ es.
Si matrem gentiū precellis. Si foꝛmaꝫ
dei te appellem digna exiſtis. Si dominā
angeloꝝ digna eſſe pꝛobaris. Quid ergo
digne de te dicam: Hec Hieronymꝰ in ſer
mone. Sic patet qualiter tabernaculū re-
gale dat mundo ſpectaculū. ¶ Quarto di O
co ꝙ tabernaculū diuinale. dat mūdo ſcru
tinium. Nam quarto / oꝛdine nature / pre-
fatus rex viſus eſt ſibi foꝛmare aliud taber
naculum ad modum ſacrarij ſpiritualis.
Non quidem aliud quo ad rationē eſſen-
tialem. ſed aliud quo ad rationē moꝛalē. ſ.
totā mariā in pꝛincipio ſui aliter ſe haben
tem ſub magnitudine grãrū ꝙꝫ prius oꝛdi
ne cauſe ſub altitudine nature. In cuiꝰ grõ
ſo ꝓgreſſu ipe rex eam taliter ꝯmendabat.
Ecce tu pulcra es amica mea. ecce tu pul-
cra. Canti. i. Sicut liliū inter ſpinas. Jn
fra. c. ſequenti. Oculi tui ſicut colūbaꝝ eo
dem cap. Sicut vitta coccinea labia tua ꝛ
eloquiū tuū dulce. infra eodē. c. Naſus tuꝰ
ſicͭ turris lybani ꝗ reſpicit damaſcū. infra
ca. vij. Collū tuū ſicut turris eburnea. ibi-
dem. Quāpulcri ſunt greſſus tui in calcia
mētis. filia pꝛīcipis in calciamētis ſcꝫ car-
nis. ſupꝛa eodē cum ibi notatis. Statura
tua aſſimilata ē palme ꝛ vbera tua botris
ibidē. Tota pulcra es ꝛc. vbi thema. Sic
eam eiꝰ cantoꝛ ille rex altiſſimꝰ ꝯmēdabat.
¶ Quas laudes audiens in ſpū ille ſapiē
tiſſimꝰ ſalomon vidēsqꝫ ſub lumine illud
quartū tabernaculū. hanc virginē gloꝛio-
ſam / querebat de ea. Que eſt iſta que ꝓgre
ditur quaſi auroꝛa ꝯſurgens. quo ad totā
in naturalibꝫ. Pulcra vt luna ꝗ ad carneꝫ
Electa vt ſol quo ad aīam. terribilis vt ca-
ſtroꝝ acies oꝛdinata ꝗ ad totā in gratuitis
Can. vi. ¶ Et cū nullus ſibi rñderet iteꝝ
atqꝫ iteruꝫ quereret. Que eſt iſta. vt ſupꝛa
Can. iij. Et infra. tādē naturā angelicā ad
queſtiones ꝑfatas ꝯſidero reſpōdiſſe. hec
eſt ſtella maris vite via. poꝛta ſalutis. Re-
gula iuſticie. limes pietatis oꝛigo. Virtu-
tis venie mr̃. talamꝰ qꝫ pudoꝛis. Oꝛtꝰ ꝯclu
ſus. fons ꝯſignatꝰ oliua. Fructificās. cedrꝰ
redolēs. paradiſus amenꝰ. Virgula pigm̄
ti. vinaria cella liqͥre. Predita diuio nectar
celeſte ꝑpinās. Neſcia ſpineti floꝛens roſa.

neſcia culpe. Gratie fons. expers limi. lux nubila pellens. Spes miſeris. medicina reis. tutela beatis. Proſcriptis reditus. erranti ſemita cecis. Lumen deiectis requies pauſatio feſſis. Hec alanꝰ i anticlaudiano

Hanc ergo reſpon/

ſionem audiens petrus comeſtor/ prupit in hec verba.

Si fieri poſſet/ ꝙ arene puluis ⁊ vnde.
Vndarũ gutte. roſe. gemme. lilia. flamme.
Ethera celicole. nix grando ſexus vterqꝫ.
Ventoꝝ pēne volucrũ pecudũ genꝰ omē.
Siluaꝝ rami. frondes. auiũ qꝫ penne.
Ros gramen ſtelle piſcis anguis ariſte.
Et lapides. mōtes ꝯualles terra dracones
Lingue cũcte forēt mīme depromere poſſēt
Que ſis vel quāta. virgo regina maria.
Que tua ſit pietas. nec lr̃a nec dabit etas.

¶ Ergo ⁊ fratres chariſſimi aſcēdite vos in ſpiritu ⁊ videbitis. Mariā ꝫ abſqꝫ pari pulcrā. abſqꝫ fari. qꝛ tota pulcra. Mariam amoroſam. valde gratioſā ꝫ. qꝛ amica mea. Mariā in cōceptu abſqꝫ omni defectu. qꝛ macula nō eſt in te. ¶ Videre ergo mariā ſine culpa quo ad mentē ꝫ quo ad carnem. quo ad dentē. qꝛ tota pulcra. Videte mariam preparatam ſuo nato iam dotatā ꝫ. quia amica mea. Videte mariā ſine peccato originali. abſqꝫ fato. qꝛ macula non eſt in te. Ergo dic gens phariſca. Tota pulcra es amica mea. nec eſt in te macula. que fuerũt thematis verba.

¶ Sequitur ſecũdus

tractatꝰ noſtre ꝯſideratōis qui notat de lite ſup delicta. ſup re nũqꝫ neglecta. cum ſit amica mea. Vbi eſt deuote ſpeculandũ in hoc feſto fuiſſe quandā litē. de qua monet ſapiens Ecci. viij. dicēs. Nō ꝯtendas cum hoīe locuplete. ne forte ꝯtra te ꝯſtituat litē In qua lite primo actor p̄ntat. Scd̄o cauſa ꝑpalat. Tertio reus ꝯnotat. Quarto cā diſputat. ¶ Primo nanqꝫ in lite huiꝰ feſti tabernaculoꝝ regis/ actor p̄ntatur ſcꝫ octo vetule que ſepe ad hoc feſtũ ſcandũt ex hac nebula furibũde. Prima vocatur lr̃a occidēs. Scd̄a ratio litigioſa. Tertia ſpecies ſophiſtica. Quarta ſuperficies canonum. Quinta apparētia legis. Sexta falſa matheſis. Septima falſa poeſis. Octaua ſuſpitio heretica. ¶ Aſcēdũt ad hoc feſtum/ octo vetule. Lr̃a occidēs in vultu iā rugata. Ratō litigioſa rixis comitata. Spēs ſophiſtica fallacijs armata. Supficies canonũ penitꝰ inflata. Apparentia legis/ apparēs aduocata. Falſa matheſis ex geſtis diffamata. Falſa poeſis apparēter adornata. Suſpitio heretica tremēs antiqꝗta. ¶ Cũ his vetulis aſcēdit ad hoc feſtũ. Lis ꝗuis ira furēs. odiũ imortale. ꝑennis rancor. inhumanꝰ ſtrepitus. ꝯgreſſio dira. Queſtio difficilis quā nulla ſolutio ſedat. Iuxta raſonē ſcd̄o de vetula. Sicqꝫ pꝫ qualiter in hac lite actor p̄ntat. ¶ Prima ꝗ vetula ſcꝫ lr̃a occidēs in illa viſione imaginaria fricādo vultũ. ſcalpēdo caput/ in regis p̄ntia loquit in hec verba. Iuſtꝰ quidē es dñe ſi diſputē tecũ verũtñ loqr ad te vt ſcribit Hiere. xij. Ecce aſtat regina a dextris tuis i veſtitu deaurato ps. xliiij. Que tñ fuit in originali peccato ꝯcepta. Argu. ſupra ps. lij. cũ ibi notatis. Nā oēs declinauerũt ſimul inutiles facti ſunt ⁊c. vſqꝫ ad vnũ ſcꝫ xp̄m ſm gloſā. ergo regina fuit inutilis. ⁊ aliqñ declinauit. Nec mirꝫ qꝛ nō iuſtificabit in ꝯſpectu tuo oīs viuēs. Infra ps. cxlij. Super hoc ſapiētiſſimꝰ ſalōn luſtrauit vniuerſa. ⁊ virũ de mille vnũ repperit. Mulierē ex oībꝫ non inuenit Ecci. vij. Qđ ꝯfirmat apl's Ro. iij. Oēs in adā peccauerũt ⁊ egēt gr̃a dei. Et ꝯ hoc infra ca. v. Sicut ꝑ vnũ hoīē peccatũ intrauit in q̄ oēs peccauerũt Et eph. ij. Eramꝰ natura filij ire. glo. aug. In hac ira oīs hō naſcit. Vñ pꝫ iuſtiſſime iudex ꝙ maria fuit in peccato originali cōcepta ⁊ ꝑ ꝯſequēs feſtũ de eius ꝯceptione celebrari nō debet. ¶ Scd̄o ſurgit ſecũda vetula ſcꝫ ratio litigioſa dicēs ſe velle hoc probare euidēti ratōne. Oīs maria fuit redempta a filio ſuo. ſed nō niſi a captiuitate ⁊ peccato. ergo ꝯtraxit aliqđ peccatum. Scd̄o maria habuit fomitē ꝫ. ſed fomes ē ſequela peccati. ꝗ ⁊c. Maior pꝫ in li. iij. di. iij. c. ij. Tertio maria fuit mortua. ſꝫ mors eſt ſeq̄la peccati. ꝗ. Quarto maria fuit mũdata ⁊ ſanctificata ſed nō niſi a peccato. ꝗ. Maior pꝫ li. iij. di. iij. c. iiij. Quinto ſi maria fuiſſet mortua añ filiũ/ iuiſſet ad limbũ patꝝ. ſed nō niſi ꝓpter pctm̄. ꝗ. Maior pꝫ qꝛ ianua celi ñ fuiſſet aꝑta niſi ꝑ paſſionē filij. di. xiiij. tertij ca. ſi. Sexto caro xp̄i fuit obnoxia pctō. ſed illa ē rō peccati originalꝪ ꝗ. Maior pꝫ. iij. di. tertij ca. i. Septio maria fuit decimata in lũbis abrae. ſed idō qꝛ in origiali ꝯcepta. ꝗ. Añcedēs pꝫ. iij. di. iiij

Octauo. In maria fuit fames ⁊ ſitis ⁊ mł-
te alie pene ↄtracte. ſed iſti ſūt effectus pec
cati originalis. ḡ in ea fuit cauſa. ¶ Tertio
ſurgit tertia vetula. ſcʒ ſpēs ſophiſtica di-
cens ſe velle hoc ſubtiliter deducere. So-
lus chriſtus fuit ſine peccato originali cō-
ceptus. et nihil qđ nō eſt chriſtus fuit ſine
peccato. ſed maria eſt aliq̄d qđ nō eſt chri-
ſtus. ergo ⁊c̄. Excluſiua patʒ p̄ ſcēm Aug.
ij. li. de bap. paruuloꝝ. Et libro ↄtra Julia
nū hereticū. Et ſupra p̄s. xxiiij. Et p̄ Am.
ſup Luc̄. Et p̄ Hiero. ſup illud pſalmi de
manu canis vnicā meā. Et p̄ Gre. li. mora
liuʒ Et p̄ Damaſce. iiij. ſniaꝝ. Et p̄ Anſ.
Cur deus homo. Et per Berñ. in ep̄la ad
canonicos lugđ. ¶ Quarto ſurgit q̄rta ve
tula. ſ. ſupficies canonū dicēs hoc eſſe expſ
ſuʒ de ↄſe. diſt. iiij. Firmiſſime. ⁊. iij. di. ca.
p̄nūciandū. in glo. igit̄ ¶ Quinto ſurgit
quinta vetula. ſ. Apparentia legis clamās
Lex dicit Si filiuſfamilias extraneę pſo-
ne/ſit in adoptōneʒ datus. ex hoc/ iura po
teſtatis naturalis minime diſſoluūtur In-
ſti. de adoptōnibus. ſʒ hodie nō obſtañ. in
Maria adoptōe gr̄oſa. adhuc fuit obliga
ta culpe iure naturali fr̄ zerno. ¶ Sexto
ſurgit ſexta vetula. ſ. falſa matheſis dicens
in prima facie ſigni virginis/aſcendit hec
puella. ⁊ in ipſius manibꝰ ſunt ſpice ſuſpē-
ſe. ⁊ veſtimenta vetuſta. teſte Albumaſar.
vi. li. maioris introductorij. Et ↄ̄ hoc Na
ſo. iij. de vetula. ſʒ talia veſtimenta ſignifi-
cant veterē hoīeʒ cū actibꝰ ſuis. ergo ipſa ī
duit veterē hoīem. ¶ Septimo ſurgit ſe-
ptima vetula dicens hoc eſſe notū p̄ ↄmu-
nia metra q̄ notat Petrꝰ cretenſ. ſup Can
tica dicens. Non aliquē potuit ſine culpa
gignere mūdus. Solus h̄ xp̄s fuit inter
milia mūdus. ¶ Octauo ⁊ vltimo ſurgit
octaua vetula. ſ. heretica ſuſpicio vel ſm a
lios nomiatur p̄ſumptio temeraria. dicēs
Juſtiſſime rex dicere q̄ Maria ñ cōtraxit
pct̄m originale. hereticū eſt cenſendū. ⁊ ex
p̄ſſe ↄtra fidē. ⁊ p̄ ↄſequēs oēs ſic tenen-
tes ſunt infideles. Primo ſic dicere ē ↄtra
determinatōnē eccleſie q̄ appbat oīa dicta
ſctōꝝ patꝝ in. c. Sctā romana. di. xv. in ↄ̄
cretis. Sʒ mł̄ti ſcti dicūt eā in pctō origi-
nali eſſe cōceptā vt Anſ. Berñ. ⁊ ceteri igi
tur. Scđo q̄ eſt expſſe cōtra ſacrā ſcriptu
ram. igit̄ heretica. Cōſequētia patʒ p̄ Hie
ronyꝝ xxiiij. q. iij. c. hereſes. i decretis. Añs
notū eſt ex dictis. Tertio q̄ Aug. in li. de
fide ad petrū poſt capl̄m. Firmiſſime. ſic
dicit petro. Si quē cōtra hoc p̄tinacē co-
gnoueris tanq̄ peſtē fuge et hereticū abij-
ce ergo ⁊c̄. Quarto q̄ hoc feſtū ſine falſita
te fidei dogmatiſari nō pōt. ergo hereticū.
ↄñā ptʒ. ⁊ añcedēs arguit̄ q̄ hodierna fe-
ſtiuitas nō ē de ↄceptōe ſeminū. q̄ ibi libi
do affuit. nec de ↄceptu carnis q̄ nec fuit
hodie. neq̄ de creatōe aīe. q̄ nō fuit hodie
nec ↄ̄ totiꝰ eadē rōne ergo iuſtiſſime rex h̄
feſtū nō debet celebrari. Et ſic ptʒ quō in
hac lite cauſa ꝑpalat̄. ¶ Tertio dico q̄ in ¶ Q
hac lite reꝰ ↄnotat̄ Nā poſt h̄ oīa dicta ve-
tulaꝝ locutꝰ eſt rex dicēs. Hec cā vr̄a vt vi
deo ↄ̄ reginā eſt de q̄ feſtū facimꝰ. Ait p̄ria
vetula Neq̄q̄ dñe mi rex. veritas nō eſt ↄ̄
reginā. Et rex. Quis ē ergo reꝰ ↄ̄ quā agit̄
Ait prima vetula. Sūt quedā puelle via-
trices modicū ſapiētes. Et rex. Audiātur.
Et ecce ſcandūt ad hoc feſtū tabernaculo-
rū octo virgines viatrices verecūde ⁊ timi
de que in ↄſpectu omniū celeſtiū admira-
biles videbant̄. Prima Vera theologia ī
vultu gratioſa. Scđa Ratio pbabilis ī ge-
ſtu amoroſa. Tertia Patens auctoritas
grata velut roſa. Quarta lex canonica ī ha
bitu formoſa. Quinta lex ciuilis tota im-
perioſa. Sexta vera matheſis apud mul-
tos ꝑcioſa. Septima dulcis poeſis ſuper
fauū dulcoroſa. Octaua fides pia firma ⁊
radioſa. Iſte octo v̄gines ī illa viſiōe ima
ginaria fecerūt p̄tē in cā regine v̄ginū quā
iam gratiſſime cognouerūt. Et ſic ptʒ q̄s
et qualis in hac lite reꝰ ↄnotat̄. ¶ Quarto ¶ R
dico q̄ ī hac lite cā diſputat̄. Nā pꝰ hec oīa
prima v̄go ſcʒ vera theologia cū honeſta-
te indicibili. in regis p̄ñtia loquit̄ in h̄ ver
ba Tu aūt dñe ſabaoth q̄ iudicas iuſte et
pbas renes ⁊ corda. videā vltionē tuaʒ ab
eis Hiere. xi. Tibi eni reuelaui cām meaʒ
Infra codē ca. Ecce aſtitit regina a dextris
tuis ī veſtitu deaurato p̄s. xliiij. Que nūq̄
fuit ī origīali ↄcepta. Argu. i. p̄s. xcij. cū ibi
notat̄. Domū tuā dñe decet ſanctitudo in
lōgitudine dieꝝ Nā hec regina ē domꝰ tua
quā tu edificaſti ſup colūnas ſeptē ſp̄ūs ſe
ptiformis ptʒ Sap. ix. cū ibi notatis per
Aug. Que ab initio ⁊ añ ſecula creata ē. et
p̄ ↄñs in ſtatu initiali primoꝝ parētū. ptʒ
Eccl̄i. xxiiij. cū ibi notat̄. Item necdū erāt
abyſſi. i. pctā. ⁊ ipa iā ↄcepta erat notat̄. p-
uer. iij. Itē hec ē illa ſtella q̄m vidit balaā
Numeri. xxiiij. Et ſi ſtella/ergo a pegrinis

impſſionibꝰ aliena ⁊ abſtracta. ergo a peccato originali pſeruata. Jtē hec eſt illa archa de lignis ſethim imputribilibꝰ. pꝫ Exo. xxvi. cū ibi notatꝫ. ergo ligna huiꝰ arce virginee fuerūt ab omni putredine pſeruata. Jtē hec eſt mulier illa fortis quā vidit ſalomon cuiꝰ lucerna nō fuit extincta in nocte peccati. pꝫ puer. vltimo cū ibi notatis Jtē nunq̄ȝ timuit domus tua illa/ a frigoribꝰ niuis patet eodem ca. ergo nunq̄ȝ fuit frigus peccati in ea. Jteꝫ hec eſt illa porta quā vidit Ezechiel q̄ nunq̄ȝ fuit apta. pꝫ Ezech. xliiij. ergo ꝑ eā nunq̄ȝ intrauit peccatū. Jtē hec eſt illa regina de qua Heſter xv. Nō ꝓpter te. ſed ꝓ te oēs lex hec poſita eſt. Item Nōne a principio ſui pulcra eſt amica tua ⁊ macula nō eſt in te vt i themate. Vñ Juſtiſſime rex pꝫ ꝙ maria fuit ſine peccato originali ꝯcepta/ et ꝑ ꝯſequēs hoc feſtū merito ē celebrādū.

S ¶ Scd̄o ſurgit ſcd̄a virgo. ſ. ratio pbabilis. dicens ſe velle hoc deducere ꝑ pbabiles rōnes. Primo. q̄libet in peccato originali ꝯſiſtēs. eſt protūc dignus pena eterna. ſed mr̄ dei nūq̄ȝ fuit digna pena eterna. ergo ⁊c. Maior pꝫ xx. diſ. ſcd̄i. Minor patet q2 non erat decens matrē dei eſſe in pena eterna. ⁊ cōtrahere talē effectū. ergo nec rōnem cauſalem vel dignitatē ipius. Scd̄o prima mulier fuit creata libera ⁊ ñ ſua. ſꝫ dignior ⁊ nobilior fuit ſcd̄a mlier q̄ȝ prima. ergo ipa creata fuit libera ⁊ nō ſerua. Maior pꝫ. xx. diſ. ſcd̄i. Minor probat̃ q2 in ea incepit tpus plenitudinis grē. pꝫ Luc. i. Tertio q̄libꝫ peccatū originale dicit lamētatōeꝫ ⁊ ve. ſꝫ maria nunq̄ȝ habuit rōneꝫ lamētationis ⁊ ve. ergo nec peccatū originale. Maior pꝫ xx. diſ. ſcd̄i. Minor arguit̃ ex aue angelico. qd̄ coīter exponit̃ ſine ve Lu. i. Quarto maria habuit plenitudinē grē. ſed q̄daꝫ magna grā eſt pſeruatio ab originali. ergo hec fuit in maria. Maior pꝫ Lu. i. Minor nota eſt. Quinto q̄libet peccatū dicit rōnem corruptōnis ⁊ tactus. ſed maria nunq̄ȝ fuit corrupta ſed intacta. ergo nunq̄ȝ habuit peccatū. Maior pꝫ. xx. diſ. ſcd̄i. et minor eſt nota. nā oppoſitū eſt error heluidij Sexto maria per filiū ſuū pfectiſſime fuit redempta. ſed pfectius eſt redimere a caſu pſeruādo. q̄ȝ pꝰ caſuꝫ eleuādo. ergo maria. fuit a caſu pſeruata ait Berñ. ſup Can. ⁊ B de. v. diſ. ſcd̄i. Septimo maria fuit exēpta a maledictione Eue. cui dictū eſt In dolore paries filios. ergo etiā exēpta a maledictione ade cui dictū eſt Puluis es ⁊ in puluerē reuerteris. Ex q̄ pbat ſanctꝰ Augu. ꝙ nō decuit mariā incinerari ſm carnē. ergo exempta fuit a maledictōe vtriuſq̄ȝ q2 minus decuit ſm mentē deformari ⁊ maculari. Octauo q2 caro chriſti caro virginis vt ibi aſſumit Aug. in ſermone aſſumptōis. ſed caro chriſti nō fuit obnoxia peccato vt in ſe formaliter ergo nec caro virginis fuit obnoxia peccato vt in ſe vel in ſui perſeitate. Nono peccatū q̄libet dicit dehoneſtatem ⁊ vituperiū ſpirituale. ſed maria nūq̄ȝ habuit dehoneſtatē ⁊ vituperiū ſpirituale ergo nec peccatuꝫ originale. Maior patet de ſe. Minor arguit̃ q2 tunc rex filius eius impleuit circūciſionē ⁊ ſoluit legem decalogi dehonorādo parentes. Decimo quia rex eius filius anteq̄ȝ haberet rationē filiationis, eam honorauit ab infamia pſeruādo. Patet ꝑ Ambro. ſup Luc. ergo a fortiori pſeruauit eam a culpa pſeruādo. Jgitur iuſtiſſime rex patet ꝙ maria nō habuit originale. ⁊ ꝑ ꝯſequens hoc feſtū merito ē celebrandū.

T ¶ Tertio ſurgit tertia virgo ſcꝫ patens auctoritas dicēs ad hoc eſſe auctoritates potentes ſanctoꝝ. Nam Augu. contra quinq̄ȝ hereſes ca. iiij. de perſona regis ſic ait Si maria potuit inquinari cuꝫ ipſam facerē. potui ego inq̄nari cum ex ea naſcerer. ſed ſcd̄m nō eſt poſſibile. ergo nec primū. Secūdo Jdem. iij. diſ. tertij. Excepta maria virgine de qua ꝓpter honorē domini cum de peccato agitur nolo facere q̄ſtionem. Tertio hieronymus in ſermone aſſumptionis ſic ait. Quicquid humanis poteſt dici verbis/ minus eſt a laude virginis. ergo tribuēda ſunt virgini omnia priuilegia exceptiua culpe vel peccati. Quarto Gregoriꝰ. in proſa. Felix nanq̄ȝ es ſacra virgo maria ⁊c. Et in illa. Sancta et immaculata virginitas. ergo omnia attribuenda ſunt ſibi omnia priuilegia exceptiua culpe. Quinto Anſelmus de cōceptu virginali ſic ait. Decens erat vt ea puritate q̄ maior ſub deo nequit intelligi niteret. Sexto beatus ambro. in libro de virginitate beate marie dicit eam expreſſe ab omni peccato originali ⁊ actuali imuneꝫ fuiſſe. vnde fuit per eam caſula de theſauro regis intimatꝰ. Tunc rex ait ſufficit. Surgit quarto quarta virgo. ſcꝫ Lex canonica dicens ſe habere ad hoc decreta. Primo

quia ratione peccati qđ mulier induxit/ ñ
concedit̃ pro alio poſtulare. xv. q. iij. in de/
cretis. Sed marie hoc ↄcedit̃ ex officiõ me
diatricis. ergo abſtrahit̃ ab illa ratõne pec
cati. Scđo qui lege priuata. ff. ducitur/
nulla exiſtit ratio vt lege publica reſtringa
tur in ca. due ſunt. xix. q. ij. Sed Maria a
principio ſui lege priuata ducta eſt/ ğ ꝛc.
Tertio ſi aliqui recipiunt̃ in proprios et
ſpeciales ſubiectos/ cenſent̃ exempti án. c.
Si papa. de priuile. li. vi. Sed maria fu/
it ſic recepta in ꝓpriá ꝛ ſpecialẽ matrẽ filij
dei a principio ſui. ergo ꝛc. Quarto cũ ſint
iura obſcura partiũ. reo fauendũ eſt potiꝰ
ꝙ actori. extra de regulis iuris in vi. Sed
hec iura partiũ ſunt obſcura. ergo marie fa
V uendũ eſt. ❡ Quinto ſurgit quinta virgo
ſcꝫ lex ciuilis dicens ſe ad hoc habere leges
Nã princeps auguſtus eſt legibꝰ ſolutꝰ.
priuilegiata auguſta pꝫ. ff. l. ij. ſe cõ le. Pri
ceps. Sed ſummꝰ auguſtus fuit ſolutus
a lege ↄcupiſcentie. ergo priuilegiata Au/
guſta. Itẽ in obſcura volũtate manumit/
tentis. fauendũ eſt libertati. de regulis Iu
ris. ff. ergo a fortiori in obſcura ratõe inge
nuitatis fauendũ eſt libertati. Sed hec ẽ
obſcura ratio ingenuitatis marie in prin/
cipio ſui. ergo ꝛc. Et rex ait ſufficit. ❡ Tũc
ſurgit ſexta virgo ſcꝫ vera matheſis dicẽs.
Hec puella a principio ſui/ in prima facie
ſigni virgis apparuit mũda. ꝛ magni ani/
mi magniqꝫ decoris. teſte Albumazar lib.
vi. maioris introductorij. ergo in ſui prin
cipio nõ erat immũda ꝛ deformis. Item a
ſui principio lucebat pluris honeſtatis te
ſte Naſone. iij. de vetula. ergo erat ſine iho
neſtate ꝛ vituperio culpe. Item in ↄceptõ
ne huiꝰ puelle prima facies ſigni virginis
erat de ſigno virginis. nullus aſtrologꝰ ħ
negat ergo puella hec ꝙ erat ſignata erat vt
tunc incorrupta ꝛ intacta ſm vtrũqꝫ hoïeꝫ
Item ad hoc facit machometꝰ in alchora/
no azoara ꝛ dicẽs. Nullus eſt de filijs adã
quem nõ tetigerit ſathan ꝑter mariam ꝛ fi
lium eius. Et rex ait ſufficit. ❡ Tunc ſur/
rexit ſeptima virgo. ſ. vera poeſis. ad hoc
ſe habere dicens poetrias innumeras. Nã
Sedulius li. i. in carmine paſchali loqñs
poetice de maria ſic ait. En velut e ſpinis.
nobilis roſa ſurgit acutis. Nil quod ledit
habens. vel quod obſcurat honoreꝫ. Sic
eue de ſtirpe ſacra veniente maria. Virgi/
nis antique facinꝰ noua virgo piat. Ergo
maria ſurrexit de ſpinis generis humani.
omni leſione ſemota. ſicut nobilis roſa e
ſpinis. Item ad hoc facit poetria Maro/
nis vt ſupra. Item Naſonis. Item Petri
comeſtoris vt ſupra. Item petri cretenſis
ſuper Lucam. Unam nec maculã natura
reliquit in iſta. Item Alanus vt ſupra.
❡ Ultimo ſurgit octaua virgo pia fides.
dicens. Pro iſta concluſione ſunt mirabi/
lia tua iuſtiſſime rex. ergo hec cõcluſio eſt
pia fide tenenda. cõſequentia patet cuꝫ ta/
men non poſſis eſſe falſus teſtis. Antece/
dens arguit̃ in miraculis Helſini abbatꝭ.
Item õ ſtudente fratre regis vngarie. Itẽ
de ſacerdote in pago gallico. que eccleſia
ſponſa tua amplectit̃ pia fide. ❡ Tunc in
illa viſione clamauit Rex. Adiuro vos vt
ametis mariam ꝛ ↄmẽdetis quia tota pul
cra. Nec ſuſcitetis nec dilectam ꝓuocetis
quia amica mea. Nec denigretis. nec for/
moſam diffametis quia macula non eſt in
ea. Tota eni pulcra es amica mea ꝛ macu
la non eſt in te. ſunt verba thematis preaſ/
ſumpti.

❡ Sequitur tertiꝰ tra X

ctatus noſtre cõſiderationis qui notat re/
ſponſionem gaudioſaꝫ ad ſententiã famo
ſam. Ubi primo materia declarat̃. ſecũdo
ſententia ꝓpalatur. Nam poſt hec omnia i
illa imaginaria viſione ſurgit prima vetu
la. ſ. lr̃a occidens quaſi rabida dicẽs. quid
ad rationes noſtras que inſolubiles ſunt
iuſtiſſime rex: Surgit ilico honeſtiſſima
virginũ. ſ. vera theologia dicens Ur̃e ra/
tiones ↄtinent. xviij. defectus qui in ſcien/
tijs cõmuniter repellunt̃. ❡ Primꝰ eſt qꝛ
non diſtinguitis inter vniuerſale ſimplici
ter ꝛ vniuerſale accõmodũ. ſicut diſcit̃. xvi
di. primi. c. v. Uniuerſale ſimplicit̃ diſtri/
buit ſimpliciter. vt omnia que voluit deus
fecit. Uniuerſale accõmodũ diſtribuit ſm
quid. vt deus illuminat omnẽ hominẽ ve
nientẽ in hunc mundũ. quod intelligit̃ ſo
lum de illuminatis ſm Aug. infra eodem
ca. Et ſic tales. Oẽs declinauerũt. Omes
peccauerũt. Omnis homo mendax ꝛc. di/
cunt vniuerſale accõmodũ. ❡ Scđus de/
fectus eſt quia nõ diſtinguitis inter exem/
ptum de iure. ꝛ exemptum de priuilegio ꝛ
de facto vt in. l. princeps. ff. de le. Nam au/
guſtus eſt ſimpliciter. auguſta de priuile/
gio. Et ſic intelligitur. Non eſt qui faciat

bonū nō eſt vſqꝫ ad vnū ſcꝫ qui ſit exemptꝰ ſimpliciter. ꝛ hoc patet. cū textꝰ ibi loquaꝶ de exceptione actuali. ¶ Tertius defectꝰ ē quia nō diſtinguitis inter redemptionem eleuantē. ꝛ redemptionē preſeruantē. Sicut diſtinguit beatus Bernardꝰ ſup Can. ſer. lv. Primo mō redempta eſt hūana natura. ſcd̄o mō angelica. patet infra eodē ſermone. Et ſic de maria credimꝰ. patet ergo ꝙ nō omnis redēptio eſt a culpa. ¶ Quartus defectus eſt. qꝛ non diſtinguitis inter rationem cauſalē ꝛ rationē formalē. ſicut diſtinguiꝶ. xxxi. diſ. ſcd̄i p Ambroſ. Nam ratio cauſalis nō includit ſimplr rationē formalē. Nota infra eadē diſ. p mgr̄m. c. finali. Ubi ponit in primo conceptū puerperium habere rationē cauſalē peccati originalis. et nō formaliter. Et ſic pōt intelligi ꝙ maria habuit fomitē peccati in illo conceptu quo ad legē ꝓpagantiū. ſub qua fuit cōcepta: ſed non habuit fomitē formaliter in primo conceptu ſeminis vt prolis. nec vt in ſcd̄o vt ſemis vt caro. nec in tertio. ſ. infuſionis anime. ¶ Quintus defectus ē quia nō diſtinguitis inter mortē incinerationis. ꝛ mortē pſeruationis. ſicut diſtinguit Auguſ. in ſermone aſſumptī. Prima mors eſt pena peccati. patet Geñ. iij. puluis es ꝛc. ſed ſcd̄a mors abſtrahit a peccato quantū abſtrahit ab incineratōne. ꝛ talis fuit mors marie ſm Auguſti. ibidem. ¶ Sextus defectus eſt qꝛ nō diſtinguitis inter purgationē ꝛ mūdationē ab immūdicia. ꝛ a priuata potētia. ſicut cōmuniter diſtinguiꝶ. ix. diſ. ſcd̄i. de purgatione angelica que nō fuit ab immūdicia. ſed a priuata potentia. Et ſic cōcediꝶ maria purgata. mūdata ꝛ ſanctificata. ¶ Septimꝰ eſt qꝛ non diſtinguitis inter legem priuatam et legem cōmunē ſicut in. c. Due ſunt leges. xiij. q. i. in decretis. Ideo cum diciꝶ ſi maria fuiſſet mortua ante filiū. de iure cōmuni iuiſſet ad limbū ſed dubiū eſt de facto. Nec ei minus ſibi potuit aperiri porta celi vt tunc. qꝫ in via vt crediꝶ a nōnullis eā vidiſſe in hac vita deū clare per eſſentiam.

¶ Y

¶ Octauus defectus eſt. quia nō diſtiguitis inter legem cōcupiſcentie ꝓpagantium et prolis ꝓpagate. ſicut notatur p aliquos doctores. iij. diſ. tertij. Nam primo mō caro xp̄i fuit obnoxia peccato ſicut reliq̄ caro. patet in. c. i. iij. diſ. iij. Sed ſcd̄o modo vtraqꝫ ſcꝫ marie ꝛ xp̄i fuit pſeruata. ¶ Nonus defectꝰ qꝛ nō diſtinguitis inter ſolutōnem decime ꝓpter gratiā pſeruantē. vel ꝓpter gratiā eleuantē. vt diciꝶ per nōnullos doctores. iij. di. tertij. c. iij. Nam maria ſoluit chriſto decimā ꝓpter gratiā pſeruantē nō a caſu eleuantē. ¶ Decimus defectus eſt. quia nō diſtinguitis inter penā tractā vel inflictā ex culpa vel ex cauſa. ſicut dicitur. xv. di. iiij. Nam ſcd̄o modo ſcꝫ ex cauſa multas penalitates contraxit maria ſꝫ nūqꝫ ex culpa ſua. ¶ Undecimus defectꝰ eſt quia nō diſtinguitis inter exceptiuā ꝛ excluſiuam ſimpliciter ꝛ accōmodatā. ſicut diſtinguiꝶ. xli. diſ. i. Nam illa. nemo nouit filium niſi pater nō eſt exceptiua ſimpliciter. qꝛ non eſt ibi exceptiua notionalis vel etiā eſſentialis ſm aliquos. ſed exceptio accōmoda. qua excipiunꝶ omnes illi quibꝰ d̄ iure hoc non competit vel de facto. Et ſic ſunt intelligende tales. Solus xp̄s fuit ſine originali. i. ſolus ſimpliciter ꝛ de iure: quia ſolus auguſtꝰ eſt lege ſolutus in. l. princeps. ſed nō ſolꝰ de facto. infra. c. lc. ¶ Duodecimus defectus eſt. qꝛ non diſtinguitis inter dictum determinatū ꝛ concionatū ſine diſputatū. ſicut diciꝶ Eccs. i. cū ibi notatis. vbi Salomon qñqꝫ loquiꝶ in perſona fatui. ſiue in pſona opponentis. Et ſic Anſelmꝰ in ſcd̄o Cur deus homo. loquiꝶ de maria in pſona boſonis diſputantis. ꝙ in peccato concepit eū mater ſua. Sed pꝰ oppoſitū determinat in libello de ꝯceptione virginis. Et in epl̄a ad ſuos coepiſcopos. ¶ Decimuſtertius defectꝰ eſt qꝛ non diſtinguitis inter dictū aſſertū ꝛ opinatū. Sicut diſtinguiꝶ in. c. Noli nimis. diſ. ix. in decre. Nam aliter recipienda ſunt dicta ſanctoꝝ cū loquiꝶ dubie. aliter cū loquūꝶ aſſertiue. Propter hoc Berñ. q̄ in epl̄a ad canonicos Lugdunēſ dubie locutꝰ eſt. dicendo hoc feſtū nō eſſe celebrādū. Nā in fine epl̄e ſūmittit ſe ꝛ ſuū dictū examini eccleſie romane. ꝛ certū eſt eccleſiā romanā iam facere illud feſtū. ¶ Decimuſquartus defectꝰ eſt qꝛ nō diſtinguitis inter ineſſe et infuiſſe. ſicut diſtinguiꝶ. ix. di. ij. c. iiij. ſicut ꝙ āgeli ceciderūt d̄ ordinibꝰ nō ꝙ ineſſent ſed infuiſſent. Sicut diciꝶ maria mortua ꝓpter pctm̄ p auguſtinū. nō ꝙ infuit ſed ꝙ infuiſſet ſi nō pſeruata fuiſſet. ¶ Decimuſquintus defectꝰ eſt ꝙ nō diſtinguitis inter ius naturale ꝛ ius gentiū. Sicut diſtiguitur di. i. in decretis. Nam maria nō fuit ex

¶ Z

empta a iure nature vt imaginatur apparen-
tia legis. ſed fuit exempta a iure gentiũ. ex
quo captiuitates ⁊ ſeruilitates emanãt. in
fra eodẽ ca. v. ¶ Decimuſſextus defect⁹ eſt
ꝙ nõ diſtinguitis inter habitũ ⁊ ſitũ. Si-
cut diſtinguit porretanus in libro ſex pri-
cipiorum. Nam aliter cõſideratur maria vt ha-
bituatur in veſtitu deaurato pſalmo. xliiij
et ſic ſe habuit a principio ſui. Aliter vt ſi-
tuata habens in manib⁹ viſtimenta vetu-
ſta vt dicit falſa matheſis. quod nõ ſignat
veterẽ hominẽ mariã induiſſe. ſed euange
licam paupertatẽ. ¶ Decimuſſeptim⁹ de-
fectus eſt ꝙ nõ diſtinguitis inter ſuperficiẽ
et medullã. Uel ſenſum in quo fit ⁊ ſenſum
quem facit. Ut diſtinguitur in ca. martino.
i. q. i. per Hieronymũ. Nam multa ſunt ſup
ficie contra ſacrã ſcripturã expreſſe/ que ta
men ſunt catholica. ⁊ eorũ oppoſita hereti
ca. Notum eni eſt eccleſiã approbaſſe om-
nia dicta ſanctorum. ſed non vt ſuperficialiter
ſonãt. nec in omni ſenſu quẽ faciũt. ¶ Ul-
timus defectus eſt ꝙ nõ diſtinguitis inter
cauſam totalẽ ⁊ cauſam partialem ſicut di-
cit auctor de cauſis propoſitione prima ⁊ cõ-
mentator ibidẽ. Nam lex ↄcupiſcẽtie propa-
gantiũ/ non eſt cauſa totalis vt peccatum
originale ſit in carne vel in anima propagate
prolis. Nec ſequitur hoc eſt propagatum ſcḋm le
gem cõcupiſcentie/ ergo in peccato origina-
li. Unde non ſequitur formaliter. tres pueri
ſunt i camino ignis. ergo patiunt ab igne
ergo nec ſequitur formaliter. A propagatur in
igne concupiſcẽtie ergo patitur originale.
licet ſequatur de lege cõmuni. Maria autem
fuit concepta de lege priuata ſpiritusſan-
cti que prima cõcepta fuit hodie ſancta in
ſuis originalib⁹ principijs ſcḋm Anſelmum.
Hodie concepta eſt ſtella celi. hodie conce
pta eſt palma virginũ hodie concepta eſt
ianua celorũ. ¶ Igitur triplex conceptio
marie videtur hodie celebranda. Nam ho
die fuit concepta vt in ſuo originali prin-
cipio. Nec ſequitur ibi affuit libido pro-
pagantiũ. ergo peccatũ in prole propaga-
tur vt ſupra. Secũdo fuit concepta in car
ne mũdiſſima. Tertio in creatione ⁊ infu-
ſione anime. Et ĩ iſtis hodie celebratur fe
ſtum. Nec ſequitur Nõ fuit hodie illa vel il-
la ↄceptio. ergo non debet hodie celebrari
nam eccleſia de ↄſuetudine habet anticipa-
re vel poſtponere feſta ex certis cauſis ⁊ rõ
nabilib⁹. alias nõ poſſet rationabiliter ce-
lebrari in die lune cum cadit in dominicã
qḋ eſt falſum. Item alias nunꝗ celebran-
da eſſet octaua in qua cantatur hodie ſicut i
die. Item tunc nõ eſſet hodie celebrandum
feſtum ↄceptionis pro ſanctificatione. quia
quo tempore fuit ſanctificata ignoratur vt
dicit ſanct⁹ thomas tertia pte ſũme. ¶ Et
ſic inquit theologia. patet ꝙ rationes vr̃e
nõ ſunt inſolubiles. ¶ Tunc rex de ſolio
ſuo protulit litis ſniam in hec verba Anſel-
mi in epiſtola cõceptionis virginis. Eru-
beſcant omnes inſenſati. qui tantũ diem
tanta myſteria ac ſacramẽta. tenebris igno
rantie excecati/ ideo reſpuunt celebrare/ ꝙ
viri ⁊ mulieris copulatio. in virginis ↄce-
ptione ↄſiſtit. Nõ eni eſt verus amator vir
ginis. qui reſpuit colere diẽ ſue ↄceptõnis
Hec Anſ. Cui⁹ virginis veros amatores
nos facere dignetur dñs nr̃ Jeſus dei patris
et ipſius virginis marie vnicus filius. qui
cum eodem deo patre. et ſpiritu ſancto vi-
uit ⁊ regnat in ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Sermo de ſancto Bernardo/ editus a magiſtro Johãne de gerſon cancell. pariſieñ.

Fulcite me floribus. ſtipate me
malis. quia amore langueo.
Scriptũ ẽ in epitaphio ſpõ
ſi ⁊ ſpõſe qḋ ad exercitiũ diui
ni amoris ↄpoſitũ eſt. ⁊ ab il
lo cui⁹ nũc ſermonẽ habituri ſum⁹ diuinis
verbis expoſitũ. qḋ ⁊ nũc legit eccl'ia i lau-
dem ſingularis ſpõſe xp̃i virginis glorioſe
Can. ij. c. ¶ Si nõ capit amoris v̾ba fri-
gidũ pect⁹ vt ſcptura loquitur (amoroſe bern̄)
Si te eodẽ teſte liguagiũ amoris ñ amãs
nõ intelligit pl⁹ꝗ latin⁹ barbarũ. q̃ pacto
ſpes erit ĩ algido. imo gelato pectore meo
ꝙ amoris vnꝗ flãmantia v̾ba depromat.
ꝙ eloquiũ ei⁹ ſit ignitũ vehementer/ ꝙ ver
bũ inſtar helie vt facula ardeat. Neceſſari
us ẽ igitur ignis ille amoris quẽ dñs miſit i
terrã volens vehemẽter accẽdi. Neceſſari⁹
dixerim tũ vobis ad capiẽdũ verba amo-
ris. tũ p̃cipue mihi ad illa capiẽdũ ſimul ⁊
loquendũ. ¶ Te vo beatiſſimũ bern̄. eſſe
vnũ ex ↄſortio ignitorum illorum ſpirituum q̃s
ſeraphin ſcriptura noiat ego pia fide tenẽs
obſecro iã ⁊ obſecro p amorẽ tuũ. q̃tin⁹ ſis
pro calculo ardẽti de altari illi⁹ cui⁹ ignis
eſt in ſyon. et caminus in hieruſalem/ qui
eſt non cupido falſus/ ſed verus dilectõis